时代特色人间佛教与亚洲的历史与现实

——2015 崇圣（国际）论坛论文集

王 颂　主编

宗教文化出版社

目 录

教弘滇南

云南丽江县“西王母监盟碑” …………………… 温玉成（3）
南诏大理时期中印文明在云南的角逐 …………… 张广保（6）
元代云南汉传佛教补考 ……………………………… 侯 冲（35）
大理佛教：妙香国的传奇、图像与仪式 ………… 郑 开（46）
华严宗在云南大理的传播及影响初探 …………… 张锡禄（62）
“阿吒力教”散议 ………………………………… 马 德（84）
云南达摩祖师洞纪事碑研究 ……………………… 萨尔吉（97）
附录一 达摩祖师洞纪事碑原文 ……………………………… 114
附录二 达摩祖师洞纪事碑转写 ……………………………… 119
汉地禅宗入滇考 …………………………………… 现 了（127）
当代斯里兰卡佛教居士与僧侣之间的关系 ……… 惟 善（141）
人间佛教在都市寺院的实践与弘扬 …………… 萧霁虹（155）
大理民间《十王经》及其信仰初探 …………… 钱光胜（164）
试论云南南传佛教文化圈的形成 ……………… 梁晓芬（175）
南传佛教传统习俗与傣族村寨治理方式研究… 赵 玲 李青鸟 184
华印文化圈下佛文化的古今变迁与时代战略 … 杨周伟（197）

化育人间

太虚时代的人间佛教 ……………………………… 魏常海（209）
人间佛教思想在印中佛典中的重要表述和现实意义 姚卫群（222）

般若智与菩提心 ………………………………… 杜保瑞（233）
人间正道是沧桑 …………………………………… 宣 方（255）
赵朴初对人间佛教的“三个打通”思想管窥 … 谢路军（272）
思考佛教与和谐 …………………………… 嘉木扬·凯朝（283）
“兜率净土即人间净土” ………………………… 喻 静（290）
圣严法师人间净土思想探析 …………………… 崔红芬（302）
人间佛教与近现代女性 ………………………… 刘泳斯（320）
“人间佛教”与中国“佛化家庭” ……………… 陈 坚（332）
对人间佛教之社会层面的反思 ……………杨 勇 李 鲜（355）
人间佛教：圆融发展还是宗派模式？ ………… 王雪梅（364）
当代中国视域下人间佛教实践的再思考 ……… 高永顺（372）
近代中国人间佛教思想述要 …………………… 黄海涛（384）
人间佛教视野下的都市寺院文化建设 ………… 景天星（396）

道贯古今

如来藏思想与“本体”论 ……………………… 杨维中（409）
从“三教一贯”到“仙佛判决” ……………… 郭 武（426）
澄观的佛性观 ………………………………… 张文良（439）
抢救出版蒙古文《大藏经》的巨大工程圆满完成 … 金 峰（451）
简论藏传佛教在蒙古地区的本土化历史过程 巴·孟和（454）
江谦及其儒佛合一学说 ………………………… 史原朋（459）
南北朝成实论师的涅槃学说 …………………… 单正齐（463）
祇陀大智禅师与曹洞宗宏智派 ……… 胡建明（法音）（486）
佛传文学考 …………………………………… 王丽娜（501）
阐经典以辅今代 摭阿含而启治家 …………… 孙海科（514）

学通中外

The Journey of the Buddhists of South India: ………………
N. Gauthama Prabhu（525）

Buddhism and HumanityPrakrita ·········Ranjan Barua (536)
Concepts and Practices for the Coexistence of ASEAN Community ··············· Phramaha Suthit Apakaro, Ph. D. (550)
Taixu and Ambedkar ······················ Mangesh Dahiwale (567)
Moral Purification (Sila Visuddhi) Lalji ‘Shravak’ ((579)
Buddhism and Social Welfare ······································ Surendra Man Bajracharya (594)
A CASE STUDY OF ························· Deepak Vadiyatar (607)
仏教と平和 ······································ 中村 薫 (628)
Humanistic Buddhism: A Historical Perspective ················· Laxman Shakya (632)
Mindfulness in daily life leads the world to “Peace” ······ Mae Chee Sasnsanee Sthirasuta (643)
Householder Monastism in Nepalese Buddhism ····················· Nirmal Siddhi Bajracharya (647)
SỰ GIAO LƯU GIỮA PHẬT GIÁO TRUNG QUỐC ····················· Thich Thanh Dat (652)
Unification in Buddhist Social Philosophy ························· Walmoruwe Piyaratana (671)
A brief study on Buddhist Tantra ································· Kashinath Nyaupane (682)
Bibliography ·· 690

2015 崇圣（国际）论坛发言与讨论

崇圣论坛开幕式 ··· 697
论坛闭幕式 ··· 828

云南达摩祖师洞纪事碑研究

萨尔吉[①]

一、缘起

2008 年，青海玉树的藏族学者丹玛·江永慈诚先生找到我，告诉我云南省迪庆藏族自治州维西县塔城乡其宗村阿海洛山顶达摩祖师洞周围有很多梵藏文石刻，并且向我出示了该地发现的一通藏文石刻碑文拓片，希望我们能前往考察。因为诸种原因，我们未能前往云南实地考察。今借云南省召开崇圣论坛之机，一方面是回应丹玛·江永慈诚先生的嘱托，对他提供资料表示衷心感谢，并希望云南能进一步重视达摩祖师洞的保护与研究；另一方面是向与会的专家学者提供碑文的原文、转写及译注，并就碑文涉及的问题稍作研究，以就教于方家。

二、达摩祖师洞及碑文情况简介

对于达摩祖师洞，未见有专门研究论文，据《迪庆藏族自治州宗教志》介绍，达摩祖师洞的得名是源于当地传说达摩祖师曾云游至此，在山洞中面壁十年而得道成佛，洞壁上留下有面壁影像和“顿足成洼”的足迹。同书还记载了每年农历四月初一达摩成道日举行的转山活动[②]，但没有提及任何石刻。2011 年，迪庆藏族自治州文物管理所所长李钢撰文对达摩祖师洞的基本情况和石质文物的保护进行了介绍[③]，文中除了提及达摩于此面壁九年证道的传说，还提到印度高僧帕·当巴桑杰在此面壁静修，弘化西去。重要的是，文中提到了达摩祖师洞周围石刻文物遍布山野，登记的摩崖石刻点有 51 处

---

① 作者简介：萨尔吉，北京大学外国语学院南亚学系副教授。

② 迪庆藏族自治州民族宗教事务委员会编：《迪庆藏族自治州宗教志》，北京：中国藏学出版社，1994 年，第 65 页。

③ 李钢：《石上记忆——记云南藏区首例藏传佛教石质文物保护项目》，《国际博物馆》（全球中文版），2011 年第 1 期，南京：译林出版社，第 39－45 页。

（文管所拓印的 52 张石刻中有 34 张藏文石刻，汉文石刻 6 张、梵文石刻 1 张，造像石刻 11 张），登记的嘛呢石刻有 157 堆 8095 块。文中提及了 2005 年实施的祖师洞记事碑保护工程，该记事碑很可能指的就是下文要研究的藏文石刻碑文，因此以下将其命名为“达摩祖师洞纪事碑”。

达摩祖师洞纪事碑由内容衔接的三块碑石组成，因未见实物，碑的长宽高均无法确知，只能依靠拓片照片稍作介绍。第一块碑碑额中部镌有摩尼宝珠纹，珠纹左侧镌刻藏文字母编号 ka，字母下方有一较小的摩尼宝珠纹；珠纹右侧镌刻藏文数字编号一（གཅིག）；字母和数字编号表明这是第一块碑。碑身右上角有一块较为规整的竖长方形残损，从文字内容来看，当是勒石时早已有之，并不影响碑文释读。碑身横书藏文 40 行，字体工整，大部分文字清晰可辨，唯有最后 3 行文字稍有漫漶。第二块碑碑额稍有残缺，中轴线两侧镌刻有藏文字母 kha（ཁ）和数字编号二（གཉིས），碑身上端两侧略往中央内收，呈半圆形；碑身左下角有一小块呈直角三角形的残损，与第一块碑的情况类似，当是勒石时早已有之。整块碑比第一块瘦长，碑身横书藏文 47 行，字体工整，大部分文字清晰可辨，唯有最后 3 行文字稍有漫漶。第三块碑碑首无存，碑身四周均有残损，呈不规则的长方形，除碑身上部和上部右侧的小块残损是后来造成的，其他残损亦是勒石时早已有之。碑身横书藏文 39 行，字体工整，大部分文字清晰可辨，唯最后 8 行文字漫漶严重，无法准确释读。①

达摩祖师洞纪事碑三块碑文内容连贯，属于藏文宗教文献中的圣迹志一类②，全文散韵结合，内容大致可以分为五部分。第一部分是对圣地的总述和赞辞，其中开宗明义就提出了这是帕·当巴桑杰的驻锡地，并且是米拉日巴（mi la ras pa, 1040 – 1123）求取息解教法之处。第二部分以偈颂的方式叙述了帕·当巴桑杰驻锡此地的因缘，并且总述了圣地周围环境的殊胜之处。第三部分是散文，叙述了帕·当巴桑杰师徒驻锡此地的情况，介绍了阿海洛山中的佛教护法神的情况。第四部分也是散文，叙述了朝拜转山的功德利益。

---

① 将三块碑放在一起考察，给人的感觉是碑身下部的文字均有不同程度的漫漶，造成这一状况的原因除了位置和自然因素外，还有一个可能性就是碑身下部不应该是勒石之处，而是碑座，从拓片来看，结尾几行文字为黑底白字，与主体部分的白底黑字不符，联系到石碑的残缺，我猜测藏文纪事是利用了先代的石碑，重新打磨镌刻。

② 圣迹志是藏文文献中非常庞大的一类，数量众多，Bründer 曾对此有简略收集编目（372 条），参看 Andreas Bründer, *Account of a Pilgrimage to Central Tibet*, Dharamsala: Library of Tibetan Works and Archives, 2008, pp. 15 – 108.

第五部分属于结尾祝词，其中提到了圣迹志的由来，可惜最后部分漫漶严重，很多重要信息无法补全，因此，对于碑文的具体作者，刻碑的年代等问题，我们均无法圆满解答。碑文的具体内容参见文末释读部分。

三、达摩祖师洞纪事碑涉及的人

达摩祖师洞纪事碑涉及的中心人物是印度高僧帕·当巴桑杰（pha dam pa sangs rgyas, ? – 1117）①，碑文述其朝拜五台山后，返印之际，于梦中得一白衣女子点化，驻锡云南维西阿海洛山数年，最终在此地证得虹身成就而逝，留下法衣、锡杖等物。根据《青史》等教法源流史，帕·当巴桑杰先后五次来藏，最后一次前往五台山，驻锡十二年，然后返回西藏定日。帕·当巴桑杰前往五台山的事迹很可能是源于唐代佛陀波利的行迹，对此笔者曾做过论述，此不赘述②。帕·当巴桑杰留驻维西的事迹不见载于他的传记中③，目前所见的教法源流史中也没有记载④，目前所能找到的最早记述帕·当巴桑杰留驻维西的文献当属司徒·曲吉迥乃（si tu chos kyi'byung gnas, 1699 – 1774）撰写的《拉毗当巴圣地志》（*gla phi dam pa'i gnas yig*）⑤。司

---

① 关于帕·当巴桑杰生平简述的汉文材料，可以参看德吉卓玛：《帕·丹巴桑杰生平事迹考述》，《中国藏学》，2014 年第 2 期，第 72 – 82 页。

② 《佛陀波利→当巴桑杰←菩提达摩》，王邦维、陈金华、陈明主编，《佛教神话研究：文本、图像、传说与历史》（2010“跨文化的佛教神话学研究”国际学术研讨会论文集），上海：中西书局，2013 年，第 165 – 176 页。

③ 目前常见的帕·当巴桑杰的传记是由曲吉森格（chos kyi seng ge）所写的《大自在成就者至尊当巴桑杰传·成就千光炽然之日》（*grub pa'i dbang phyug chen po rje btsun dam pa sangs rgyas kyi rnam par thar pa dngos grub 'od stong 'bar ba'i nyi ma*），西宁：青海民族出版社，1992 年。曲吉森格是 19 世纪生于昌都地区的著名藏医，他也称之为康地疯僧法狮子（khams smyon dharma seng ge）、噶玛晋美曲吉森格（karma' jigs med chos kyi seng ge）、空行笑金刚（mkha' spyod dgyes pa'i rdo rje）、利他光芒（gzhan phan'od zer）等。参见 TBRC 网站：http://www.tbrc.org/#!rid=P1017。关于曲吉森格的简略传记，参看强巴赤列编著：《藏族历代名医略传》，北京：民族出版社，2000 年（第 2 版），第 418 – 422 页。[byams pa phrin las kyis brtsams, *gangs ljongs gso rig bstan pa'i nyin byed rim byon gyi rnam thar phyogs bsgrigs,* pe cing: mi rigs dpe skrun khang, 2000.]

④ 成书于 1476 – 1478 年的《青史》，成书于 1545 – 1564 年的《智者喜宴》、成书于 1575 – 1580 年的《白玛嘎波教法史》均未记载帕·当巴桑杰留驻维西的事迹。

⑤ 噶玛降村编著：《康地圣迹志》，北京：民族出版社，2005 年，第 427 – 429 页。[karma rgyal mtshan, *mdo khams gnas yig phyogs bsgrigs*, pe cin: mi rigs dpe skrun khang, 2005.]

徒·曲吉迥乃曾经在晚年造访丽江地区①，但他说他的资料的来源是当地的口碑和止贡·帕木夏仲（'bri khung phag mo zhabs drung）撰写的圣迹志②，并没有提到纪事碑，而司徒·曲吉迥乃所述帕·当巴桑杰和菩提达摩为一身人物的说法也没有在纪事碑中得到反映。

达摩祖师洞纪事碑涉及的另一位人物是称之为黑行者（nag po spyod pa）或小黑（nag chung）的大成就者，碑文说他是帕·当巴桑杰的徒弟，在帕·当巴桑杰证道后还在该地驻锡数年，留下了全身舍利。司徒·曲吉迥乃所撰《拉毗圣地志》也提供了类似的信息，说山上（达摩祖师洞）左边的灵塔就是帕·当巴桑杰的徒弟的灵塔。《青史》中称当巴桑杰为黑游方僧（a tsa ra nag po）③，或许由此，其徒弟得到了小黑（行者）的称号，但我们无法知道其具体所指。明代天启年间刘文征纂修的《滇志》中的一条记载很值得注意，该书卷三十一说“成化间，西僧号黑喇嘛，游蒙化，终日兀坐，服麻花，善吸水入腹，徐则放出，而其奇邪犹不可胜言，蒙化富家奉之。”④成化年间是公元 1465－1487 年，说明当时有藏传佛教僧人在云南活动，且活动范围达到了云南大理地区，文中黑喇嘛的说法或许就是碑文中小黑行者的原型。有的资料也说帕·当巴桑杰和小黑是同一个人⑤。

---

① 关于司徒·曲吉迥乃的行迹，参看 E. Gene Smith, ed. by Kurtis Schaeffer, *Among Tibetan Texts,* Boston: Wisdom Publications, 2001, pp. 87－96.

② 目前未能发现题名为帕木夏仲撰写的圣迹志。帕木夏仲可能是帕竹政权的最后一任第悉昂旺札巴（ngag dbang grags pa），其在任年代为 1580－1618，也可能是司徒·曲吉迥乃撰写的《噶玛噶举人物传记》（*sgrub brgyud karma kaṃ tshang brgyud pa rin po che'i rnam par thar pa rab byams nor bu zla ba chu shel gyi phreng ba*）中的帕木夏仲仁钦乔嘎（phag mo zhabs drung rin chen mchog dga'），参见该书卷二，第 347 页。

③ 关于这一称号的由来的推测，参见拙文《佛陀波利→当巴桑杰←菩提达摩》。

④ 〔明〕刘文征撰，古永继校点：《滇志》，昆明：云南教育出版社，1991 年，第 1029 页。

⑤ 根据当巴桑杰徒弟玛吉拉珍（ma gcig lab sgron, 1030－1129）的简传，有一次当巴桑杰和当巴纳琼（dam pa nag chung，当巴小黑）前往藏地，在尼泊尔的一处山沟发现人们为瘟疫所苦，询问原因后得知是因为一头大象死在沟尾，污染了水源，当巴桑杰建议当巴纳琼采用迁识法（即把自己的神识迁入他者身体）使大象复活，并将其引往他处，但当巴纳琼建议当巴桑杰做此事，并允诺在此期间照看当巴桑杰的身体。当当巴桑杰行法时，当巴纳琼对自己丑陋的身体产生厌倦，用迁识法盗取了当巴桑杰的身体，回返印度。当巴桑杰把大象移往别处后，发现自己的身体已经被当巴纳琼盗走，地上只有当巴纳琼的肉身，他担心人们会因为认不出他而信心降低，导致自己无法利益众生，因此不愿意进入当巴纳琼之身，打算前往空行刹土。玛吉拉珍为留住当巴桑杰，利益世间，以偈颂赞颂当巴纳琼的肉身，因此当巴桑杰神识进入当巴纳琼的肉身，前往藏地。转引自 Edou jérôme, *Machig Labdrön and the Foundations of Chöd,* Ithaca: Snow Lion, 1996, pp. 32－34。

纪事碑还提到此地是米拉日巴向帕·当巴桑杰求取息解教法的地方。米拉日巴和帕·当巴桑杰是同时代的人，《米拉日巴传及道歌》中讲到受狮面空行母的劝请，米拉日巴和帕·当巴桑杰会面，两人交谈后，帕·当巴桑杰对米拉日巴非常赞叹，说“我不需要你，你也不需要我”，打算回返，米拉日巴抓住当巴的衣服，说：“当巴！听说你有称之为‘息灭痛苦’的反观自身而修、顿悟佛陀密意的正法，请以道歌的形式宣讲！”①这段叙事与碑文中“尊米拉执衣求取息解”的说法一致，但是《米拉日巴传及道歌》中所述求取息解教法的地点在聂拉木的通拉(gnya' nang thong la)，而非维西，而且《当巴桑杰传》中并没有米拉日巴和帕·当巴桑杰会面的只言片语。

碑文中提到的霞莫贾玛（zhwa mo rgya dmar）有可能就是翻译帕·当巴桑杰所传教法的霞玛译师森格杰波（zha ma Lo ts ā ba seng ge rgyal po），《丹珠尔》中收录有他翻译的部分作品，例如，他翻译过《金刚空行母道歌》（*dpal rdo rje mkha' 'gro ma'i mgur*）②、《心秘密道歌》（*thugs kyi gsang ba glur blangs pa*）③、《五十成就者行迹》（*grub thob lnga bcu'i rtogs pa brjod pa thig le'od kyi phreng ba*）④、《大手印宝符窍诀》（*phyag rgya chen po rin po che brda'i man ngag*）⑤、《金刚空行母秘密歌》（*mkha' 'gro ma rdo rje gsang ba'i glu*）⑥等，据译跋，上述作品大多出自空行母秘密藏（mkha''gro ma'i gsang mdzod），由空行母传授给当巴桑杰，再由霞玛译师翻译。比如，《金刚空行母秘密歌》的译跋就说：“从住于空行母秘密藏中（所出），诸界主所商议，托付莲花戒，霞玛译师敦巴森格杰波译。”⑦莲花戒是帕·当

---

① rus pa'i rgyan can gyis brtsams, *Rnal 'byor gyi dbang phyug chen po mi la ras pa'i rnam mgur*, mtsho sngon mi rigs dpe skrun khang, 2004, pp. 730–731: rje btsun gyis dam pa'i na bza' nas 'jus te | dam pa khyod la dam chos sdug bsngal zhi byed ces bya ba kha nang du log nas bsgoms pas | sangs rgyas kyi dgongs pa cig car du rtogs pa yod zer ba de mgur du gsung bar zhu zhus pas.

② 《德格版西藏大藏经总目录》第 2441 号。

③ 《德格版西藏大藏经总目录》第 2443 号。

④ 《德格版西藏大藏经总目录》第 2444 号。

⑤ 《德格版西藏大藏经总目录》第 2445 号。

⑥ 《德格版西藏大藏经总目录》第 2446 号。

⑦ 德格版第 81 叶，正面第 1–2 行：mkha' 'gro ma'i gsang mdzod na gnas pa las dbyings kyi gtso mo rnams kyi bka' bgros nas | ka ma la ī la la gtad | zha ma lo ts ā ba ston pa seng ge rgyal pos bsgyur ba'o ||.

巴桑杰的另一个名字，碑文开宗明义提到的莲花吉祥也是帕·当巴桑杰的名号之一，从空行母到霞玛译师的传承符合碑文提到的“空行耳传”。

碑文中没有提及达摩祖师的任何行迹，也没有将帕·当巴桑杰和达摩等同于一人的说法。但藏族人对达摩的事迹并不陌生，早在吐蕃时期，达摩的事迹通过禅宗僧人的活动，已经流传于藏地。前述司徒·曲吉迥乃撰写的《拉毗当巴圣地志》已经将帕·当巴桑杰和达摩视为同一个人，再往前推，1556年，云南维西建立了十三座噶玛噶举寺院，统称“绛十三林”，其中就有一座寺院叫达磨〔摩〕寺[①]，可能在此时期已经有达摩的传说在此地流传。

曲吉森格的《当巴桑杰传》中述及了帕·当巴桑杰在五台山的事迹：

（当巴桑杰）随后在五台山刹土拜谒至尊文殊眷属，并于此处修行，示现了“空中定日”等诸多证相，汉地君臣均敬信不已。安立汉地诸多有缘者于正善之道，建立了称之为“智足萨拉”的寺院。

（当巴桑杰）有一次没有呼吸吐纳地长久住于光明禅定中时，（大家）认为（他）已经仙逝，于是按照汉地方式处理（遗体），放入宝棺，连同诸多供物抬至高山，掘穴封印而葬。（当巴桑杰）出定后发现身于棺中封印而存，思及愚痴众生所行，实为不善因缘，身披大衣，执持单鞋，为使汉地福泽不致衰败，遗鞋一只，作为缘起之物，自己不为人所觉知地返回印度。[②]

以上叙事中，五台山的事迹当采自佛陀波利，空中定日的事迹很可能与八十四大成就者之一的费卢波（Virūpā）有关，他最著名的事迹就是以手指指天，定住太阳。关于“智足萨拉”寺（tsi tsu sa ra），今五台山诸寺中并不见有如此命名者，这很可能是鸡足山的音译，可能藏文为 ci tsu sang，当然，鸡足山在藏文中一般为意译，即 ri bo bya rkang，碑文中也如此指称，要证明 tsi tsu sa ra 或 ci tsu sang 为鸡足山的音译还需要其他材料。

文中当巴桑杰返回印度的事迹显然是菩提达摩只履西归的著名故事，《历代法宝记》中已有此事的记载，藏族人对此故事也不陌生，约九世纪的努钦·桑杰意希（gnubs chen sangs rgyas ye shes）的《禅定目炬》（*rnal 'byor mig gi bsam gtan, bsam gtan mig sgron*）中对此故事已有记载[③]。

---

① 噶玛降村，《藏族万年大事记》，北京：民族出版社，2005年，第136、142页。

② 《当巴桑杰传》，第50－51页。

③ gnubs chen sangs rgyas ye shes, *rnal 'byor mig gi bsam gtan or bsam gtan mig sgron,* Leh: S.W. Tashigangpa, 1974, pp. 23－24.

《当巴桑杰传》的成书年代较晚，书末述及其资料来源时提到了班钦·福德吉祥（paṇ chen puṇyaśrī）写的《当巴桑杰传》、智者扎唐瓦（grwa thang ba）写的材料，以及《青史》等[①]。可惜的是，我们对班钦·福德吉祥和智者扎唐瓦一无所知，因此无法判断上述叙事的来源。《青史》并未提及当巴桑杰只履西归的事迹，只是说有些人认为当巴桑杰在汉地也示现圆寂，这隐约透露出当时或许已经有把当巴桑杰和菩提达摩联系在一起的传说，但还没有被广泛接受。

碑文最后提及该篇圣地志的作者是比丘旺钦协巴多吉格桑（dbang chen bzhad pa rdo rje bskal bzang），可惜的是，碑文结尾漫漶，一些重要的信息丢失，我们对他的生平一无所知[②]。

四、达摩祖师洞纪事碑涉及的地名

我们再来看碑文涉及的地名。司徒·曲吉迥乃提到的拉毗（gla phi）在碑文中写作 bla phi，应指的是同一处地方，维西塔城镇古称喇普[③]。流经塔城镇、至今在地图上标注为腊普河的河流名字应该也是 bla phi 的音译，这种音译符合云南迪庆州流行的康巴方言的语音特征。喇（腊）普这一地名的来源应该非常早，可以追溯到吐蕃时期，《云南省维西傈僳族自治县地名志》认为藏语腊普之意为神川[④]，吐蕃曾在云南维西地区设立神川都督府，神川确实应该是源自藏语，但从藏文的 bla phi 推不出神川之意；有人认为神川指的是金沙江，但所用资料年代偏晚不说[⑤]，而且金沙江的藏语叫直曲（'bri chu），意为母牦牛河，也跟神川扯不上关系。我认为，神川是对藏语 bla chu 的意译，bla 译作神，chu 译作川，而 bal chu 指的就是澜沧江，澜

---

① 《当巴桑杰传》，第 241 页。

② bzhad pa（'i）rdo rje 意为笑金刚，这也是米拉日巴的称号之一，或许碑文的撰写者与噶举派渊源很深。

③ 《迪庆藏族社会史》也说喇普、其宗在今维西东北的塔城区，见王恒杰著：《迪庆藏族社会史》，北京：中国藏学出版社，1995 年，第 49、54 页。

④ 转引自潘发生：《吐蕃神川都督府》，《西藏研究》，1994 年第 3 期，第 71 页。

⑤ 参见冯智：《吐蕃南诏神川铁桥》，《西藏研究》，1992 年第 2 期，第 26－34 页。文中所引资料《西藏图考》和《读史方舆纪要》都是清代的作品。

沧江藏文叫 zla chu，昌都以南方言称 zla 为 gla，与 bla 发音一致，因此，bla chu、gla chu、zla chu 都指称的是澜沧江。而碑文中的 bla phi 的语源可能来自 bla phyi，即 bla chu'i phyi rol，即澜沧江之外（地区），或澜沧江以东地区。藏族地区的地名中不乏以 phyi 作为地名者，例如，西藏山南地区扎囊县有扎囊（grwa nang）、扎其（grwa phyi）两处地名，而扎其也处于扎囊以东。bla phyi 更早的来源可能是 bla chu，因为康巴方言中 phyi 和 chu 的发音也比较接近，因此，喇（腊）普地名可能经过了如下的演变：bla phi < bla phyi < bla chu。

碑文中提到的补罗诃利（phu la ha ri）是八十四大成就者之一的那若巴（Nāropā）的驻锡之地，《米拉日巴传及道歌》中说马尔巴曾在此地向那若巴求法，根据更敦群培的《印度诸圣地旅游纪实》，此地在印度比哈尔邦那烂陀寺附近①。藏族传统也有将补罗诃利比定为藏地四大山神中的南方山神，写作 sku la mkha' ri 或 dge bsnyen ku la ha ri②。

碑文中说该地前面的山的名字叫 a shwa，这是梵文 aśva 的藏文转写，意思是马，从上下文和发音的角度看，这应该就是达摩祖师洞所在的阿海洛山的本名。

碑文还将此地比定为印度北部执鼓域（rnga len ljongs）和补罗诃利附近，佛陀前生舍身饲虎之地。关于佛陀舍身饲虎的圣迹，汉地的求法僧，如法显、宋云、玄奘等都认为故事发生在西北印度③，但藏传佛教的传统一般将其比定为尼泊尔加德满都附近，碑文则进一步将此圣地移植到了藏地。碑文中提到的摩罗底噶山（ma ra ti ka）原本是尼泊尔东部的一处圣地，碑文中亦将其移植到了藏地。

碑文借用藏戏《赤美更登》（*dri med ku ldan gyi rnam thar*）的内容，

---

① 格桑曲批译，《更敦群培文集精要》，北京：中国藏学出版社，1996 年，第 100 页。

② 参看〔奥地利〕勒内·德·内贝斯基·沃杰科维茨著，谢继胜译，《西藏的神灵和鬼怪》，拉萨：西藏人民出版社，1993 年，第 234 页。（Rene de Nebesky-Wojkowitz, *Oracles and Demons of Tibet, the Cult and Iconography of the Tibetan Protective Deities*, Book Faith India, 1996, p. 204.）

③ 如《高僧法显传》中说从犍陀罗国东行九日即可达舍身饲虎处（《大正藏》第 51 册，第 858 页中栏第 3－9 行）；《洛阳伽蓝记》中说宋云巡礼乌场国圣迹，在王城东南行八日处有舍身饲虎处（《大正藏》第 51 册，第 20 页中栏第 6－7 行）；《大唐西域记》卷三北印度僧诃补罗国记事（《大正藏》第 51 册，第 885 页下栏第 13－20 行。）。

认为此地也是赤美更登被放逐的魔山林苑（bdud ri nags tshal），《赤美更登》可以视作须达拏太子本生的藏文改编本，故事的发生地在玄奘的《大唐西域记》中同样记为西北印度[①]，藏文资料则记为在菩提伽耶西南六十由旬处[②]，碑文中将其移植到了藏地。有意思的是，魔山的名字在《赤美更登》中记为“黑色魔山和尚”（bdud ri nag po ha shang），我们并不清楚这一名字的来源，但是联系到《赤美更登》中的国家名叫碧达（bhe ta），而维西县西部的雪山叫碧罗雪山，或许碧达和碧罗有某种联系，更进一步，或许藏戏《赤美更登》的背景就是维西。

此外，碑文中还提到了卡瓦博格（kha ba dkar po）、杂日（tsa ri tra）神山、鸡足山、五台山等著名圣地。

五、达摩祖师洞纪事碑延伸的问题

达摩祖师洞纪事碑具有重要的研究价值。首先，这是一篇圣地志，为我们勾勒了阿海洛山成为圣地的因缘，一个是显性的，即由于当巴桑杰的驻锡加持，另一个则是隐性的，即阿海洛山本身属于胜乐金刚道场的一部分。碑文中提到了二十四胜地的说法，这是胜乐怛特罗中二十四位天众掌管的地理上的二十四处地方，其中大部分地名可以与印度次大陆的地域相对应，这些地名对应的地域后来逐渐转移至喜马拉雅地区，进而逐渐被移植至藏族地区。这一过程应该相当漫长，其间的动因我们也无法完全得知，但这一过程反映了藏族人宗教地理观念的演进却是不争的事实。

其次，从达摩祖师洞纪事碑的叙事我们可以蠡测圣地形成的过程同时也是民间流行的宗教观念融合发展的过程，折射出普通民众对佛教的接受和理解，达摩祖师洞所在的阿海洛山作为胜乐金刚道场的一部分，使得人们在朝拜圣山的过程中，所体验的不仅是对佛教天众、高僧大德的顶礼尊敬，同时

---

① 《大唐西域记》卷二“健驮逻国”：“（跋虏沙城）城北有窣堵波，是苏达拏太子（唐言善牙）以父王大象施婆罗门，蒙谴被摈，顾谢国人，既出郭门，于此告别。”（《大正藏》第 51 册，第 881 页中栏第 8－10 行。）

② *The Collected Works*（*gsung' bum*）*of the Great 'jam dbyangs mkhyen brtse'i dbang po,* Gonpo Tsheten（Gangtok 1977+）, vol. 3, p. 130: kha cig rdor gdan nas lho nub tu dpag tshad drug cu phyin pa na / rgyal po thams cad sgrol gyi yul yod pa de'o gsungs.

也是自身对佛教修行仪式的参与，所获得的不仅是自身心灵的净化，还有修行上的助力和加持，这种互动拉近了佛教和普通民众的距离，也使佛教的根基更为广泛。碑文和口传资料涉及的佛教人物上至魏晋，中接宋元，下达明清；涉及的地点涵盖五台山、鸡足山、卡瓦格博、杂日神山，乃至印度、尼泊尔；涉及的佛教主题包容显密；涉及的天众既有印度的，也有藏地本土神灵；人物、地点、主题的广度和深度一方面为我们勾勒出佛教演进的宏大叙事，另一方面也让我们得以更深入地理解佛教徒心目中的圣地图景。

第三、圣地的形成虽然在时空观念上多有交错，但并非是杂乱无章，而是有其内在的逻辑演进过程。具体到达摩祖师洞而言，当巴桑杰和达摩名字的相近①、行迹的雷同、所传教法的类似性②都提供了二者等同的逻辑基础。而阿海洛山成为胜乐金刚道场一方面与当巴桑杰弘扬胜乐教法有关，另一方面则与米拉日巴的行迹相关，据《米拉日巴传及道歌》，玛尔巴上师指示米拉日巴修行之处时说拉其雪岭（la phyi gangs ra）就是胜乐金刚二十四圣地之一的牛授河（Godāvari），并且授记说东方和胜乐金刚二十四圣地之一天女砦（Devīkoṭa）有关的圣地是杂日神山，将来会有米拉日巴的徒弟于此处弘扬教法③。拉其雪岭位于今定日县和聂拉木县交界处，地图上标注为拉布吉康（峰），藏文拉其的拼写和喇（腊）普非常接近，这或许就是后世将拉其雪岭圣地位移至云南维西阿海洛山的依据之一。一般而言，杂日神山成为胜乐金刚道场当始自竹巴噶举的藏巴嘉热（gtsang pa rgya ras, 1161－1211），即米拉日巴逝世后的百年之内，杂日神山的得名也很可能来自胜乐金刚，即取 cakrasaṃvara 中的第一个字母 ca（藏文转写为 tsa），再加上表示山的 ri。至于碑文中提及的舍身饲虎和赤美更登的故事，其强调的主题是布施，尤其是前一个故事，是施身的典型代表，而息解教法实践的核心便是观念上

---

① 《米拉日巴传及道歌》中还记述了米拉日巴和印度的达摩菩提（dharmabodhi）会面讲法的记录，其中提到定日的当巴桑杰、印度的达摩菩提和米拉日巴是同时代的成就者，虽然这里的达摩菩提和菩提达摩没有必然的联系，但是名字却是惊人地雷同。

② 《米拉日巴传及道歌》中米拉日巴将当巴桑杰的教法形容为“顿悟”（cig car du rtogs pa），吐蕃时期的僧诤中也将禅宗的教法形容为“顿入”（cig car 'jug pa）。

③ 第 121 页：la phyi gangs ra yul nyi shu rtsa bzhi'i ya gyal gau ta wa ri yin pas de la bsgoms｜...... shar phyogs na gnas chen di wi koṭi dang rtsa ri 'brel nas yod de｜de da lta zhal 'byed ma ran｜ma 'ongs pa na khyod kyi bu brgyud kyis 'dzin pa zhig yong ba yin.

的以身布施。

当巴桑杰的教法有时候也称之为大手印教法，与噶举派的大手印颇有关联，因此我们也不难理解米拉日巴和当巴桑杰间对教法的讨论。无论是米拉日巴，还是当巴桑杰，他们教法的特色之一便是朴实无华、贴近民众、注重实践，是民众佛教的典型代表，对后世影响颇深。米拉日巴事迹的广为人知与《米拉日巴传及道歌》的作者乳白坚金（rus pa'i rgyan can, 1452 – 1507）的作用功不可没，乳白坚金本人曾游历过藏地和尼泊尔的多处圣地，数次前往拉其雪岭和杂日神山巡礼，他的行迹超凡脱俗，因此得到了后藏疯僧（gtsang smyon）的称号，他还编订了十二函的《胜乐空行耳传》文献，因此也被尊称为胜乐本尊嘿鲁嘎（heruka）。有意思的是，青海民族出版社 1958 年出版（1981 年重印）的《赤美更登传》的作者题名为瑜伽士乳白坚金（rnal 'byor pa rus pa'i rgyan can），如果该书的作者和《米拉日巴传》的作者是同一个人，那么我们可以推想乳白坚金在阿海洛山成为圣地的过程中可能起到了关键作用，顺此推衍，达摩祖师洞纪事碑的立碑时间应该不会早于十五世纪，而噶举派僧人在云南地区的活动也应该进入我们考量的范围，第二世噶玛巴（1204 – 1283）曾写过《卡瓦格博指南》（*kha ba dkar po'i lam yig*）①，这可能是最早的关于卡瓦格博的圣迹志，北京民族出版社 2006 年出版的《卡瓦格博礼赞》中的文字大部分出自噶举派僧人之手②。关于噶举派僧人在云南的活动，以及对达摩祖师洞周围圣迹的影响还需要进一步发掘。

第四、佛教圣地从以印度为中心，到以喜马拉雅山脉为中心，进而以藏地为中心的演进一方面反映了佛教在当地的兴衰更替，另一方面也反映出藏族人对佛教由接受到融合，乃至发展的文化自觉。

总之，达摩祖师洞纪事碑的叙事从一个广阔的时空环境反映了佛教作为一种泛亚洲的宗教在各个地域的发展演进、在各种民族中的接受融合，为我们了解民众佛教和宗教地理志提供了重要素材。

---

① *Account of a Pilgrimage to Central Tibet*, p. 74, no. 235.

② 仁钦多吉、祁继先编著：《卡瓦格博礼赞》，北京：民族出版社，2006 年。

六、达摩祖师洞纪事碑译注

[第一块碑文]

莲花吉祥所住圣地顶①，卡瓦博格圣地及全域，何处而视诸方均显明，吾等救主至尊当巴处②。

喧嚣声亦空真言自性，装束胜劣任显本尊神，茶等饮食若于会供中，乏少加持能至殊胜地。

怛他誐多法身独唯一③，非为言辞外喻之所诠，今宜离去言詈尊米拉，执衣求取息解之圣地④。

波罗揭谛十八空性义⑤，一父当巴桑杰之变现，愚蠢如牛吾及似吾等，无余利益众怙当巴处。

根本我执烦恼皆具足，谓为冷热地狱因果源，颁宣胜利狮子祈愿力，惊怖狐群人中狮子处。

霞莫贾玛虽冠智者帽⑥，入宝箧中空行之耳传⑦，阿布域及二十四圣

---

① 莲花吉祥是当巴桑杰的一个称号，根据《青史》，这是当巴桑杰出家受戒的法名，《当巴桑杰传》则认为当巴桑杰出家受戒的法名是莲花戒（Kamalaśīla），因此，藏族也有将当巴桑杰和九世纪入藏的莲花戒等同的传统。当巴桑杰有很多称号，他也常常被称为当巴甲嘎（dam pa rgya gar，天竺圣贤），黑游方僧（a tsa ra nag po）等。

圣地：gnas mchog，若与通常意义上的藏文圣地（'phags yul，指印度）相区别，碑文汉译似宜采用“胜地”的译法，但为与正文中讨论的中文语境下的“圣地”相配合，此处及以下采用“圣地”来翻译。

② 当巴有双关的含意，既可以作专有名词，指当巴桑杰，也可以作形容词，指好的、正确的等。

③ 怛他誐多：tathāgata，如来的音译。

④ 米拉日巴向当巴桑杰求取息解教法的说法参见《米拉日巴传及道歌》。

⑤ 波罗揭谛：paragate，《心经》咒语中的一句话。十八空指从十八个方面对空性的理解，源自《般若经》，汉译大藏经中保存有真谛译题名为龙树作品的《十八空论》。

⑥ 霞莫贾玛：zhwa mo rgya dmar，可能指霞玛译师森格杰波（zha ma Lo tsā ba seng ge rgyal po）。

⑦ 空行之耳传：mkha' 'gro snyan brgyud，指由空行母开启的胜乐金刚的口耳相传的传承。乳白坚金（rus pa'i rgyan can, 1452－1507）曾编订过十二函的《胜乐空行耳传》文献。

地①，行持无有怖畏禁戒处。

迷醉之世安立诸因果，蒙昧之人取舍不如法，为肉之故积集无尽罪，殊胜行域集福净罪处，

极具加持圣地当巴处，游方僧相桑杰现住处②。

唵！南无吉祥时轮！

嗟呼！

娑婆刹土稀有之出现，诸佛十二宏化之行迹③，二十四域三十二圣地，系属超凡绝伦印度分，补罗诃利近旁拉毗域④，遍主金刚持所加持之，正善大舟口合之缘起，于此圣地显发乐舞音。

未至此处诸大成就者，于此圣地无有退转之，缘起安排妥当双运门，众多履胜道者稀奇现。

当巴加持圣地之水边，仅仅滴水迸发妙音中，生发诸等信士之欢喜，犹如孔雀听闻夏雷声。

印度法苑补罗诃利顶，一父众生怙主当巴彼，空行迎请莅临五台山，雨

---

① 阿布域：'a 'bus yul，不清楚具体所指，可能是胜乐金刚二十四圣地中的頞部陀（Arbuṭa），关于胜乐金刚二十四圣地，参见图齐著，魏正中、萨尔吉主编，《梵天佛地，第三卷，第二册：西藏西部的寺院及其艺术象征——扎布让》[Giuseppe Tucci, *Indo-tibetica,* III: *I templi del Tibet occidentale e il loro simbolismo artistico; Parte* II: *Tsaparang,* Roma, Reale Accademia d'Italia]，上海：上海古籍出版社，罗马：意大利亚非研究院，2009年，第15－17页。

② 桑杰有双关的含意，既可以作专有名词，指当巴桑杰，也可以指佛。

③ 佛陀宏化十二事迹是藏传佛教非常流行的说法，《丹珠尔》中收录有题名为龙树的《十二宏化事迹赞》（*mdzad pa bcu gnyis kyi tshul la bstod pa*）。关于十二宏化事迹文本来源的讨论，参看 Christian Luczanits, "The Sources for Bu ston's Introduction to the Acts of a Buddha," *Wiener Zeitschrift für die Kunde Süd und Ostasiens,* vol. 37 （1993）, pp. 93－108.

④ 补罗诃利：phu la ha ri，八十四大成就者之一的那若巴（Nāropā）的驻锡之地，《米拉日巴传及道歌》中说马尔巴曾在此地向那若巴求法。藏族传统也有将补罗诃利比定为藏地四大山神中的南方山神，写作 sku la mkha' ri 或 dge bsnyenn ku la ha ri，参看〔奥地利〕勒内·德·内贝斯基·沃杰科维茨著，谢继胜译，《西藏的神灵和鬼怪》，拉萨：西藏人民出版社，1993年，第234页。（Rene de Nebesky-Wojkowitz, *Oracles and Demons of Tibet, the Cult and Iconography of the Tibetan Protective Deities,* Book Faith India, 1996, p. 204.）拉毗：bla phi，即今日塔城镇。

霖诸等信士窍决后，思维回返印度临行际，梦见有一身穿白衣女，空行妙音从喉如是请：

“至尊南无上师！

此贤劫之乔达摩剎土，尊桑杰齐集人之身，愿汝予眷顾施洁净，对吾等一切恼有情，生难行利益于此域，足无论如何请践履！”

如是云云睹见圣地女，从鸡足山圣地而显现①，而后去往西北之方隅。当巴至尊内心思忖道：

这是如何往上方一视：

外形是为山王之自性，内为金刚萨埵众所居，秘为无量英雄空行居。外围四臂怙主及鸦面②，黑骡天女野赞七昆仲③，士夫善金刚之诸天众④，龙王瓦纳护法如法居。复次诸大龙王众环围，极为稀有八功德水存，妙香之树使鼻得餍足，龙脑等等妙香皆弥漫，六食等等百味所积器，迦陵频伽禽鸟之音声，甫一得闻耳亦得餍足，诸种妙华郁郁而蓬勃，上空日月消除诸冥暗，

---

① 鸡足山：碑文所指的鸡足山位于云南大理东北的宾川县境内。印度也有鸡足山，据《大唐西域记》卷九，鸡足山（Kukkuṭapāda）在摩揭陀国境内，是大迦叶入灭之地。多罗那他的《印度佛教史》说鸡足山是无著精勤修法，希求面见弥勒之处。云南鸡足山也是藏传佛教朝圣的圣地之一，该圣地的形成恐怕与藏传佛教有一定的关系。

② 四臂怙主：dpal mgon phyag bzhi，哲蚌寺古籍目录中载有《四臂怙主传承历史》（*mgon po phyag bzhi pa'i brgyud pa'i lo rgyus*），参见 dpal brtsegs bod yig dpe rnying zhib 'jug khang, *'bras spungs dgon du bzhugs su gsol ba'i dpe rnying dkar chag,* Beijing: mi rigs dpe skrun khang, 2004, p. 622. 鸦面（护法）：bya rog gdong，据《藏族神祇名录》（sle lung bzhad pa'i rdo rjes brtsams, *dam can bstan srung rgya mtsho'i rnam par thar pa cha shas tsam brjod pa sngon med legs bshad,* Beijing: mi rigs dpe skrun khang, 2003, p. 37），鸦面护法出自《胜乐怛特罗》，也称之为四臂大黑金刚（rdo rje nag po chen po phyag bzhi）、安乐怙主（bde byed mgon po）、大黑天饮血王（mah ā k ā la khrag 'thung rgyal po）等。

③ 黑骡天女：lha mo dre'u nag，应该指的是藏传佛教重要的护法神吉祥天女（dpal ldan lha mo）的化现，即骑骡的热玛提（Remat ī ），参见《梵天佛地，第三卷，第二册：西藏西部的寺院及其艺术象征——扎布让》，第 49 页以下。野赞七昆仲：btsan rgod spun bdun，赞神是藏族本土宗教总最重要的神灵之一，关于野赞七昆仲，参见《西藏的神灵和鬼怪》，第 194 页以下。（*Oracles and Demons of Tibet, the Cult and Iconography of the Tibetan Protective Deities,* pp. 170 – 176.）

④ 士夫善金刚：skyes bu rdo rje legs pa，关于该尊神灵，参考《西藏的神灵和鬼怪》，第 175 – 180 页。（*Oracles and Demons of Tibet, the Cult and Iconography of the Tibetan Protective Deities*, pp. 154–159.）

下方敷设八辐之法轮，中央广袤无垠森林树，不可思议诸供养天女，八吉祥徽及与七政宝，诸方环围上之中空间，英雄骷髅鬼卒空行母，歌舞伎乐极为稀奇之，印度境内亦无有如此。

昨夜梦中女子之形像，如今看见上方亦思此，宛若形像虑及而回返，此圣地之前山阿海洛，抵达之后建立当巴所。大成就者冠名为黑行，与此前往五台山者谒，先由黑行者施致敬礼，吉祥！[第二块碑文]至尊南无上师善逝汝！

最初教敕嘉言些许撰，中间众多经师之暮传，究竟正善风心再再转，顶礼一切众生正士汝！

当巴上师亦予以回礼：

尊胜者齐集金刚持，汝会遇远来朋友后，心安闲适意请听闻，业因果尊者业风之，境善相聚之此圣地，心稍作放松往上视，父金刚萨埵圣地在，睹见后恶趣诸痛苦，无垢而净洁之菩提，汝去往彼处且如何？

这样说后，师徒二人就上（山）达成一致，由此到得上方。有无明障碍的一些徒众说（山上）有异相显现，一些说像这样的（异相）是非人之神通变化，因信仰而很多资生用具自然出现，在此与劫尽相等之圣地白昼亦能看见一切英雄空行出现，有时还能看见他们师徒二人与诸位空行母一起嬉戏。自此之后，对此（圣地）具有信仰者亦出现了很多，印度和雪域上部下部整个藏地出现的一些持教士夫在此圣地中修行，很多获得虹身成就，诸睹见证相者为之随喜。

此圣地也是那印度北部执鼓域①和补罗诃利附近，往昔大车王之子（名为）具大悲力让母虎心满意足之林苑②，有（装藏王子）骨骸之灵塔，当巴驻锡于此。如今一些人宣称（这）是当巴的灵骨塔，一些说这是当巴所建，异说纷呈，（这都是）未曾亲见，道听途说③，缺乏证据，含有错误。当巴驻锡之时，留下了法衣、锡杖、护眼额罩、钵和嘎巴拉（碗）。

（当巴在此地）过了数年，色身在此圣地之顶现前化为虹身而逝④，这

① 执鼓域：rnga len ljongs，不清楚具体所指。

② 这讲的是佛陀前生舍身饲虎的故事，该故事在《贤愚经》、《金光明经》等多种佛教文献中都有记载。

③ *long bas spar ba snya ba:* 含义不是特别清楚。

④ 即化作彩虹，不留色身，一般而言，虹身成就是宁玛派大圆满法的证相。

样的说法流传至今。

不仅如此，（此地）是赤美更登王加持之魔山林苑①，此说无误。此地有观音最初在雪域讲经说法的预兆出现，（即山中）有阿摩罗果和迦陵频伽鸟，若认为（此事）非真，有所怀疑的话，那么在雪域其他地方没有一处象此地齐聚有迦陵频伽鸟、能言鹦鹉和阿摩罗果②。

（当巴圆寂）后，黑行者挂念有情，在此地又住了数年，而后离世，传说中虽然说（他）留下了全身舍利，但普遍的说法是当巴获得了虹身成就，小黑（行者）则没有获得虹身成就，犬则追随当巴而去。（这种说法）纯属自我臆断，请全境域的人士不要这样说！黑行者根据住在圣地附近人士的祈请，有意留下了全身舍利。那个时候有一条雌犬追随当巴，对诸愚笨者其示现为犬，少数有缘者则见其为女子，实际上她是至尊瑜伽母。

另外，因为诸多对教法宗义毫无偏见的正善持教士夫的莅临践履，没有比此圣地更为殊胜之处，今对此圣山中诸种情状娓娓道来：主尊自生金刚萨埵携手印女向南而视③；东面是观音和度母天众所居之摩罗底噶圣山④；南方密多罗瑜伽士的修行洞中有整个莲华舞自在曼荼罗⑤；空中伞幢自然而现，梵天帝释自然而现；西方杂日多罗圣地有自生至尊瑜伽母⑥，其密相向

---

① 赤美更登是释迦牟尼的前生，汉译常常翻译为须达拏太子，他布施一切的故事在佛教文化圈流传甚广，有名的八大藏戏之一赤美更登即取材自该故事，此处的叙事和藏戏赤美更登的情节吻合，即他前往的森林叫魔山（bdud ri）。藏戏中该山的名字叫 bdud ri ha shang。

② 迦陵频伽鸟、能言鹦鹉和阿摩罗果在藏戏赤美更登的情节中均有出现，这里作者的意图一方面是证明此地就是赤美更登所居之地，另一方面也想说明这些东西的出现是观音菩萨在雪域讲经说法的预兆。

③ 自生（rang byon）指的是不假人工，自然产生。

④ 摩罗底噶：ma ra ti ka，Maratika 是尼泊尔东部的一处圣地，传说莲花生曾于此地接收无量寿佛的长寿加持。此处的摩罗底噶显然另有所指。

⑤ 密多罗瑜伽士：mi tra dzo ki，《青史》记有绰普译师迎请印度班智达 Mitrayogin 事，但没有提及其曾来过云南。

⑥ 杂日多罗：tsa ri tra，即杂日神山。杂日神山位于西藏山南隆子县，是藏传佛教著名圣地，也是胜乐金刚的二十四圣地之一，达摩祖师洞圣地的形成与杂日神山渊源颇深，杂日神山也是猴年转山功德殊胜。杂日神山的顶峰称之为洁净水晶山（dag pa shel ri），关于杂日神山的研究，参看 Toni Huber, *The Cult of Pure Crystal Mountain: Popular Pilgrimage and Visionary Landscape in Southeast Tibet,* New York: Oxford University Press, 1999.

西示现，内部安住有喜金刚变现之天众，左右有八十大成就者留下之手印和脚印；[第三块碑文] 西北方隅为马头（明王）和红阎魔敌之居所；北方柳叶宫之庄严刹土为金刚手、善趣和大鹏鸟之居所；山顶莲花庄严之地为无量光佛之八位上首近侍佛子之居所；圣地前方的泉眼有具誓护法龙王瓦纳如理而居。灵塔和修行洞右面是吉祥四臂怙主、鸦面者、多闻子、野赞七昆仲、最胜士夫善金刚和大自在天诸男性护法之居所；左边的山上是黑骡天女、玉灯女[①]诸女性护法之居所。这只是略为介绍而已，其详细情形无法一一叙述。

接下来是对此圣地进行巡游礼拜等的殊胜之处的简略说明。在猴年猴月的良辰吉日（对圣地）转一大圈（的功德相当于转）一亿圈，平常转三圈（相当于转）一亿圈，中圈每转十一圈（相当于转）一亿圈，有如此殊胜之大功德利益。若有缘之僧俗百姓志于获得瑕满人身，对此圣地量力巡游礼拜，无疑究竟转生密严刹土，七世不离人身，不久登临当巴桑杰之果位；世间寿命、福德、政治、经济可与夏日湖泊相媲美；一切违缘恶兆得以平息。对此圣地稍有向往，也会如愿以偿，心想事成。祝愿安乐！

无以伦比圣地之纪事，忝列释门愧得比丘身，旺钦协巴多吉格桑其，领悟幻化梦兆而略述，

梦中白衣女子汝若真，吾之如实述此圣地志，见闻思者心生随喜后，一父当巴桑杰愿随摄！

才思敏捷诸有识之士，不宜增删改易此文字，下愚自负若出现一二，彼时野赞昆仲愿击破！

这是从朱古达摩跋陀罗自己的梦兆中现起，名为浮陀的内道大成就者略为叙述，随后我对此圣地亦……（以下碑文漫漶，甚难释读）。

---

① 玉灯女：g.yu sgron ma，亦称金刚玉灯女（rdo rje g.yu sgron ma），有传统认为她是十二丹玛女神（brtan ma bcu gnyis）之首，参看《西藏的神灵和鬼怪》，第 112 页。（*Oracles and Demons of Tibet, the Cult and Iconography of the Tibetan Protective Deities*, p. 95.）

附录一　达摩祖师洞纪事碑原文

ཀ　　　གཅིག

1. ༄༅། ཀ་མ་ལ་ཤྲཱི་བཞུགས་པའི་གནས་མཆོག་རྩེ། ཁ་བ་དཀར་སོགས་གནས་དང་ཡུལ་གྲུ་ཀུན། ག་ལ་

2. ལྷས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཀུན་གསལ་ལེ་བ། ང་ཅག་སྐྱབས་གཅིག་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་གནས། ཅ་ཅོ་སྒྲ་

3. ཡང་གྲགས་སྟོང་ཐུགས་རང་བཞིན། ཆ་ལུགས་མཆོག་དམན་ཅི་སྣང་ཡི་དམ་ལྷ། ཇ་སོར་

4. བཟའ་བཏུང་ཚོགས་འཁོར་ངོ་བོ་ཏུ། ཉམས་ལ་བྱིན་རློབས་ཕེབས་ནུས་ཁྱད་འཕགས་གནས།

5. ཏ་ཐཱ་ག་ཏེ་ཆོས་སྐུ་ཞག་གཅིག་ལ། ཐ་སྙད་ཚིག་དང་ཕྱི་རོལ་དཔེ་མི་མཚོན། ད་ནི་འགྲོ་བོ་གསུང་

6. སྟེ་རྗེ་མི་ལས། ན་བཟའ་འཇུས་ནས་ཞི་བྱེད་ཞུ་དེ་གནས། པ་ར་ག་ཏེ་སྟོང་ཉིད་བཙོ་བརྒྱུད་དོན།

7. ཕ་གཅིག་དམ་པ་སངས་རྒྱས་མངོན་གྱུར་སྟེ། བ་གླང་ལྟ་བུ་བདག་དང་བདག་འདྲ་བ། མ་

8. ལུས་དོན་མཛད་འགྲོ་མགོན་དམ་པ་གནས། ཙ་བ་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཚ་གྲང་

9. དཀྱིལ་བའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀུན་འབྱུང་ཞེས། ཛ་ཡཾ་བ　ཀའ་བཞིན་སེང་གྲེ་སློས་ལམ་སྟོབས།

10. ཕ་ཚོགས་སྐྲག་མཛད་མི་ཡི་སཱནྟི་གནས། ཞྭ་མོ་རྒྱ་དམར་པཎ་ཞྭ་བཞེས་ནས་ཀྱང་། ཟ་མ་ཏོག་ཐུ་

11. མཁའ་འགྲོ་སྙན་།བརྒྱུད་བཅུག། འ་འབུས་ཡུལ་དང་གནས་མཆོག་ཉེར་བཞི་ཏུ། ཡ་ང་མེད་པའི་

12. བརྟུལ་ཞུགས་མཛད་གསུང་གནས། ར་རོ་སྨྱོས་དུས་རྒྱུ་འབྲས་རྣམས་བཞག་ལ། ལ་ལ་རློངས་

13. པས་སྤྲངས་བླང་ཚུལ་མིན་དང་། ཤ་ཡི་ཆེད་དུ་མ་ཚར་སྡིག་བསགས་ཀུན། ས་སྤྱོད་གནས་མཆོག

14. འདི་ཏུ་བསགས་སྦྱང་གནས། ཧ་ཅང་བྱིན་ལྡན་གནས་མཆོག་དམ་པ་ཏུ། ཨ་ཙ་ར་གཟུགས་

15. སངས་རྒྱས་དངོས་བཞུགས་གནས། ༄༅། ཨོཾ་ནམཿཤྲཱི་ཀ་ལ་ཙ་ཀྲ་ཡེ། ཨེ་མ་མི་འཇེད་

16. ཞིང་གི་ངོ་མཚར་སྣད་བྱུང་བ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ནི། ཡུལ་ཆེན་ཉེར་

17. བཞི་གནས་ཆེན་སོ་གཉིས་ཀྱི། ཤུལ་དུ་བྱུང་བའི་འཕགས་ཡུལ་ཚར་གཏོགས་པ། ཤུ་ལ་ཏ་རིའི་ཉེ་འདབ་བླ་ཡི་ཡུལ། ཁྱབ་

18. བདག་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་བྱིན་རླབས་པྱི།　གྲུབ་ཆེན་དམ་པའི་ཁ་སྦྱོར་རྟེན་འབྲེལ་ནི།　གནས་ཆེན་འདི་ལ་སྒྲ་འབྱིན་གར

དབྱཱ་

19. སྒྲོལ། དེར་མ་སོན་པའི་གྲུབ་ཆེན་དུ་མ་རྣམས། གནས་ཆེན་འདི་ན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡི། རྟེན་འབྲེལ་འགྲིགས་ནས་བྱུང་

20. དུ་འཇུག་པའི་སྒོ། ལམ་མཆོག་གཤེགས་པ་དུ་མ་བྱུང་བ་མཚར། དཾ་བྱེའི་ཆེན་ཕེབས་གནས་རྒྱ་ཁ་ནི། རྒྱ་ཐིག་ཙམ་

正文2.indd 114　　2016/8/18 11:09:18

21. ཞིག་བུར་བའི་ཤླུ་དབྱངས་ནས། དད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དགའ་བསྐྱེད་ཅིག་དང་། གཙུག་ཕུད་ཅན་གྱིས་དབྱར་ཛ་ཐོས་

22. བཞིན་བརྗོད། འཕགས་ཡུལ་ཆོས་གྲྭ་ཕུ་ལ་ཧ་རི་རྩེར། ཕ་ཅིག་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་དམ་པ་དེ། མཁའ་འགྲོས་བྱིན་

23. དྲངས་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ཕེབས། དད་ལྡན་རྣམས་ལ་གདམས་ངག་ཆར་ཕབ་ནས། འཕགས་ཡུལ་གཤེགས་འགྲོ་དགོན྄་

24. ནས་བྱོན་པའི་ཚེ། མནལ་ལམ་བུད་མེད་དཀར་མོ་ཞིག་གི་ནི། མཁའ་འགྲོའི་ཤླུ་དབྱངས་ཀྱི་མགུར་འདི་སྐད་

25. ཞུས། ༈རྗེ་ན་མོ་གུ་རུ། བསྐལ་བཟང་གཽ་ཏ་མའི་ཞིང་ཁམས་འདིར། རྗེ་སངས་རྒྱས་ཀུན་འདུས་མི་ཡི་གཟུགས། ཁྱེད་

26. ཐུགས་དགོངས་བསྐལ་བ་མཛད་པར། བདག་གཙོས་པའི་འགྲོ་བ་མི་ལུས་རྣམས། དོན་དཀའ་བ་བསྐྱེད་ནས་ཉེ་སྐྱོངས་

27. འདིར། ཞབས་ཅིས་ཀྱང་བཅགས་པ་གསོལ་བ་འདེབས། ཟེར་ཏེ་གནས་ཆེན་རི་བོ་བྱ་རྐང་ནས། བྱུང་བས་གནས་མོ་

28. བལྟས་པས་ཉུབ་བྱང་མཚམས། སོང་བ་དམ་པ་རྗེ་བཙུན་ཐུགས་དགོངས་ལ། ཅི་ཡིན་སྐམ་ནས་ཡར་ལ་གཟིགས་

29. ཙ་ན། ཕྱི་ཡི་རྣམ་པ་རི་རྒྱལ་རང་བཞིན་ལ། ནང་ལྷ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་རྣམས་བཞུགས། གསང་བ་དཔལ་

30. པོ་མཁའ་འགྲོ་གྲངས་མེད་བཞུགས། ཕྱི་རིམ་དཔལ་མགོན་ཕྱག་བཞི་བྱ་རོག་གདོང་། ལྷ་མོ་དྲེའུ་ནག་བཙན་རྒོད་

31. སྲུན་བདུན་དང་། སྐྱེས་བུ་རྡོ་རྗེ་ལེགས་པ་ལྷ་ཚོགས་རྣམས། ཀླུ་རྒྱལ་ཕ་ན་བཀའ་གཉེན་ཚུལ་དུ་བཞུགས། གཞན་ཡང་

32. ཀླུ་ཆེན་མང་པོའི་ཚོགས་རྣམས་བསྐོར། ང་མཚར་ཆེ་བ་ཆུ་བོ་མཆོད་ཡོན་ཡོད། དྲི་བཟང་ཤིང་གྱིས་སྤྲའི་ཚོམ་པ་དང་། ག་

33. བུར་ལ་སོགས་དྲི་བཟང་ཀུན་ནས་འགེངས། འཟས་དྲུག་ལ་སོགས་རོ་བརྒྱ་སྡུངས་པའི་བསྐྱེད། ཀ་ལ་སིང་ཀ་དང་

34. བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ། སྒྲོགས་པའི་སྐད་ཐོས་ཙམ་གྱི་ན་ཡང་ཆོམ། མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་ཕུང་ཕུང་འཁྲིག་པའང་ཡོད། སྟེང་དུ

35. ཉི་ཟླ་ཤུན་པ་སལ་བ་དང་། འོག་ཏུ་འཁོར་ལོ་རྩིབས་བརྒྱད་བརྡལ་བ་བཅས། བར་ན་སྐྱེ་ཤིང་ནགས་ཚལ་གཞལ་ཡས་ན།

36. མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་བསམ་མི་ཁྱབ་པ་རྣམས། བཀྲ་ཤིས་བརྟགས་བརྒྱད་རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན་གྱིས། ཕྱོགས་ཀུན་བསྐོར་བའི་

37. སྟེང་གི་བར་སྣང་ལ། དཔའ་བོ་གིང་ཆེན་ཌཱཀྐི་མ་རྣམས་ཀྱིས། གླུ་གར་བྲོ་ཁྲབ་ཤིན་ཏུ་ང་མཚར་བའི། རྒྱ་གར་གླིང་ནང་

38. འདི་འདྲ་ཡོད་རེད། མ་མདང་གུང་རྩི་ལོ་བུ་མེད་རྣམས་འགྱུར་དང་། ད་ལྟ་ཡ་གིར་མཐོང་བ་དེར་ཡང་དགོངས། རྣམས་

འགྱུར་ཡིན་པ་འདྲ་སྙོ་ཡར་བྱོན་པས།

39. གནས་འདི་ཉིད་ཀྱི་མདུན་རི་ཨ་ཤྭ་ཡི། ས་ཐོག་ཕེབས་ནས་དུཾ་པ་གནས་བཙུགས་མཛད། གྲུབ་ཆེན་ནག་པོ་སྤྱོད་པ་མེང་

བྱོར་ན། རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཕེབ་པ་དེ་རུ་མཇལ།

40. དང་པོ་ནག་པོ་སྤྱོད་པས་ཕྱག་འཚལ་ནས། བཀྲིས།།

正文2.indd 115 2016/8/18 11:09:18

ཁ གཉིས

1. ༄༅། རྗེ་ན་མོ་གུ་རུ་བདེ་གཤེགས་ཁྱོད། དང་པོ་བཀའ་པྲི་
2. ལེགས་བཤད་ཅུང་བརྩམ། བར་དུ་ཡོངས་འཛིན་མང་པོའི་ས་རུབ་
3. རྒྱུད། ཐ་མ་ཀླུང་སེམས་དཾ་པ་ཡང་ཡང་བསྐྱུར། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་དམ་པ་ཁྱོད་
4. ལ་འདུད། གུ་རུ་དཾ་པས་ཕྱག་ལག་ཞིག་ཀྱང་མཛད། རྗེ་རྒྱལ་བ་ཀུན་འདུས་རྡོ་རྗེ་
5. འཆད། ཁྱེད་གྲོགས་པོ་ཐག་རིང་ལ་འཕྲད་ནས། ཐུབ་དཔལ་བ་བྱུང་ཡང་གསན་པ་ཞུ།
6. ལས་རྒྱུ་འབྲས་བརྩུན་པའི་ལས་ཀླུང་གི། ཡུལ་དགེ་མཚན་འཛོམ་པའི་གནས་འདིཀླ།
7. ཐུགས་ཅུང་ཟད་སྐྱོད་ལ་ཡ་གིར་བསྐོས། ཕ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་གནས་ཆེན་བཞུགས།
8. དེ་མཐོང་བས་ངན་སོང་སྡུག་བསྔལ་རྣམས། ནག་མེར་གྱིས་དག་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ། ཁྱེད་
9. དེ་རུ་འགྲོ་ན་ཇི་ལྟར་ལག། ཞེས་གསུངས་པས་དཔོན་སློབ་གཉིས་ཡར་ཐེབས་པ་ལྷ་
10. འཚཾས་ནས། དེ་ནས་ཡར་བྱོན་པས། གདུལ་བྱ་རྣམས་མ་རིག་པྲི་སྒྲིབ་པ་འགའ་ཞིག་གི་
11. ཡ་མཚན་སྣང་ཟེར་ལ་ལས་འདི་འདྲ་བ་མི་མ་ཡིན་གྱི་ཚོ་འཕྲུལ་འདུག་ཟེར། དད་པས
12. ཤྲཱི་ཀྱི་བྱད་དགོས་པ་མང་དུ་བྱུང་། དེ་དུས་བསྐལ་པ་མཉམ་པའི་གནས་འདིར་དཔའ་བོ
13. མཁའ་འགྲོ་ཀུན་ཀྱང་ཉེ་མོ་ཡང་མཐོང་བ་བྱུང་སྟེ། སྐབས་སུ་ཁོང་གྲྭ་སློབ་གཉིས་དང་
14. མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྩེད་འཛོ་བྱེད་པའང་མཐོང་། དེ་ནས་བཟུང་གནས་འདི་ལ་
15. དད་པ་བྱེད་མཁན་ཡང་མང་། རྒྱ་གར་དང་བོད་གངས་ཅན་ཡུལ་གྲུ་སྟོད་སྨད་ནས་བྱུང་
16. བའི་བསྟན་འཛིན་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་གནས་འདིའི་ནང་དུ་འཇའ་ལུས་གྲུབ་པ་མང་དུ་
17. བྱུང་བར་རྟག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཡིད་རང་བ་བྱུང་། གང་ཅིར་རྒྱ་གར་བྱང་གླིང་ཟ་ལེན་ཛོང་
18. དང་། ཤུ་ལ་ཏ་རི་དང་ཉེ་བའི། སྤར་རྒྱལ་པོ་ཤིང་ཏ་ཆེན་པོའི་སྲས་སྙིང་སྟོབས་ཆེན་པོ་གང་དེས་
19. སྟག་མོ་ཡིད་ཚིམ་པའི་ནགས་ཚལ་ཡང་ཡིན་པའི་མདོན་སྐུའི་རུས་པ་མཆོད་རྟེན་བུཾ་པ་བཅས་
20. ཡོད་པ་དེ་དཾ་པས་ཞལ་གསོལ་མཛད། ད་ལྟ་མི་རྣམས་ཀྱི་ལ་ལས་དམ་པའི་སྐུ་གདུང་ཡིན་ཞེས་
21. ཀྱང་སྒྲོགས། ལ་ལས་ནི་དཾ་པ་བཞེངས་པ་ཡིན་ཞེས་མང་དུ་གླེང་པ་རྣམས། མིག་གིས་མ་

正文2.indd 116 2016/8/18 11:09:19

22. མཐོང་བར་ཡོང་བས་སྤྱར་བ་སྣ་བ། ཚོད་ཀྱི་དཔེ་མ་དག་ཁ་ནར་སོང་པར་འདུག་དམ་པ་

23. ཞལ་གསོས་སྐབས་སུ་ཆོས་གོས་དང་སྦ་འཁར་དྲྭ་ཕྱེད་དོམ་ར་གསོལ་སྣོད་ཀ་པ་ལ་བཟླ་

24. བཞག་པ་ཡིན། དེ་ནས་ལོ་འགའ་ཞིག་སོང་ནས་གཟུགས་སྐུ་གནས་ཆེན་འདིའི་རྩེ་མོ་ནས་

25. མངོན་གསུམ་གྱི་འཇའ་ལུས་ཡལ་བར་གཏུཾ་རྒྱུན་ད་ལྟ་ཡོད་པ་འདི་ཡིན། དེ་མ་ཟད་རྒྱལ་པོ་

26. དྲི་མེད་བསྐལ་ལྡན་གྱི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་བདུད་རྩི་ནགས་ཚལ་ཡིན་ཟེར་སྐྱོན་མེད་དེ་

27. སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དང་པོ་གང་ཅན་ཁྲོད་དུ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བས་སྤྲ་ལྷས་འདི་ནས་

28. བྱང་ཞིང་། ཤིང་ཐོག་ཨ་སྨྲའི་འབྲས་བུ་དང་། བྱ་ཀ་ལ་སིང་ཀ་བཅས་ཡོད་པས་བདེན་མིན

29. སོམ་ཉི་ཟ་ན། གངས་ཅན་ཡུལ་གྲུ་གཞན་ལ་བྱ་ཀ་ལ་སིང་ཀ་དང་། ནེ་ཙོ་སྨྲ་མཁན་ཤིང་ཐོག་

30. ཨ་སྨྲའི་འབྲས་བུ་དང་གསུམ་ལུང་པ་གཅིག་ལ་འཛོམ་པ་འདྲ་རྒྱུ་མེད་ཕྱིར་རོ། ཡང་ནག་

31. པོ་སྤྱོད་པ་ནི་དེ་རྗེས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བརྩེ་བས་སྐྱོར་ས་ནས་ལོ་ཁ་ཤས་བཞུགས་ཏེ་གཤིང་

32. པ་ཡིན། སྐུ་གདུང་ཧྲིལ་པོ་གཏམ་གྱི་མཚན་མ་བཞག་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཀུན་གྱི་ཟེར་རིག་ལ་

33. དཾ་པ་ནི་འཇའ་ལུས་གྲུབ་ཡིན། ནག་ཆུང་ནི་འཇའ་ལུས་འགྲུབ་མ་ཐུབ་པ་ཡིན། ཁྱི་དེ་དམ་

34. པའི་རྗེས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ཟེ་བ་རང་བཟོའི་སྐྲུན་གྱི་རྒྱལ་ཁིམས་འགེངས་པ་རྣམས་ནས་དེ་ལྟར་

35. མ་སྨྲས་ཤིག། ནག་པོ་སྤྱོད་པ་བསམ་བཞིན་དུ་སྐུ་གདུང་ཧྲིལ་པོ་ཉེ་ཟློངས་འདིར་འཁོད་པ་རྣཾ་

36. ལ་གསོལ་བ་འཏབ་པའི་རྟེན་དུ་བཞག་པ་ཡིན། དེའི་དུས་སུ་དམ་པས་རྗེས་སུ་ཁྱི་མོ་ཡོད་པ་

37. དེ་སློ་དམན་རྣམས་ནས་ཁྱི་སྣང་ཟེར། ལས་ཅན་རེ་གཉིས་ཀྱི་བུ་མེད་ཀྱང་མཐོང་། དོན་རྗེ་བཙུ

38. རྣལ་འབྱོར་མ་ཡིན་པར་འདུག། གཞན་ཡང་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་རེ་སུ་མ་བཅད་པ་བསྟན་

39. འཛིན་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མང་པོས་ཞབས་བཅགས་པ་ཡིན་པས་གནས་ཆེན་འདི་བས་ལྷག་

40. པ་ཡོད་པ་མིན་ཅིང་། རྫད་གནས་རི་འདིའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཚུལ་རྣམས་སོ་སོར་དབྱེ་ན། གཙོ་

41. བོ་རྫོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་རང་བྱོན་ལ་ཕྱག་རྒྱ་མ་བཅས་ལྷོ་རུ་གཟིགས་པ་ཡོད། ཤར་གྱི་

42. ངོས་ན་མ་ར་ཏི་ཀའི་གནས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཚོགས་བཞུགས་

43. ལྷོ་རུ་མི་ཏྲ་ཛོ་གིའི་སྒྲུབས་ཕུག་ནང་པདྨ་གར་དབང་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་

正文2.indd 117 2016/8/18 11:09:19

44. བར་སྣང་གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་རང་གྲོན། སྲས་ཚངས་པ་བརྒྱ་བྱིན་བཅས་རང་

45. གྲོན། ནུབ་ཏུ་ཙ་རི་ཏྲའི་གནས་ལག་ལ་རྗེ་བཙུན་རྣལ་འབྱོར་མའི་རང་གྲོན། གསང་མཚན་ནུབ་ཏུ་

46. བསྟན་ཅིང་ནང་དུ་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་སྤྲུལ་པའི་ལྷ་རྣམས་བཞུགས་སོ། གཡས་གཡོན་དུ་གྲུབ་ཆེན་

47. བརྒྱད་བཅུའི་ཕྱག་རྗེ་དང་ཞབས་རྗེས་མཚན་གྱི་རྗེས་རྣམས་སྐྱོད་པ།

1. ༄༅། ནུབ་བྱང་མཚམས་ཁ་ཏ་(མགྲིན་དང་གཤིན་དམ)ར་གྱི་གནས་

2. བྱང་ན་ལྕང་ལོ་ཅན་གྱི་ཞིང་བཀོད་(པ་ཕྱག་རྡོ)ར། འ་(གྲོ་བ་)ཟང་དང་

3. བྱ་ཁྱུང་གི་གནས་ཡིན། རིའི་རྩེ་ལ་པདྨ་བཀོད་པའི་གནས་ན་འོད་

4. དཔག་མེད་ཀྱི་གཙེས་པའི་ཉེ་བའི་སྲས་བརྒྱད་ཀྱི་གནས་ཡིན་

5. གནས་ཀྱི་མདུན་དུ་ཆུ་མིག་ལ་ཀླུ་རྒྱལ་ཕ་ཏ་ཊ་བཀའ་གཉེན་གྱི་

6. ཚུལ་དུ་བཞུགས་ཡོད། སྐུ་གདུང་དང་སྒྲུབ་ཕུག་གཡས་ངོས་ལ་

7. དཔལ་ལྡན་གྱི་མགོན་པོ་ཕྱག་བཞི་པ་དང་། བྱ་རོག་གདོང་རྣམས་

8. སྲས་བཙན་གོད་སྦྱིན་བདུན་སྐྱེས་མཆོག་རྡོ་རྗེ་ལེགས་པ་དབང་

9. ཕྱག་ཆེན་པོ་བཅས་ཆོས་སྐྱོང་ཕོ་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་གནས། གཡོན་རི་ལ་

10. ལྷ་མོ་དྲིལ་ནག་མ་གཡུ་སྒྲོན་མ་ཆོས་སྐྱོང་མོ་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་གནས་

11. ཡིན། དེ་ཙཾ་ཉུང་ངུར་བསྡུས་ནས་བཀོད་པ་ཡིན། འདི་ལས་མང་བ་

12. ཡོད་ཀྱང་བྲི་བར་མི་ནུས་སོ། ད་ནི་གནས་འདི་ཉིད་ལ་ཕྱག་མཆོད་

13. བསྐོར་བ་སོར་གྱི་འགྱུར་ཁྱད་ཟུར་ཙམ་བསྟན་པ་ནི། སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ཟླ་གསྟ་པེ་

14. ཆོས་བཟང་ལ། རྒྱབ་བསྐོར་གཅིག་ལ་དུང་ཕྱུར་རེ། དུས་བརྒྱུན་དུ་གྱི་

15. བསྐོར་གསུམ་ལ་དུང་ཕྱུར་རེ་ཡིན་པས། བར་བསྐོར་བཅུ་གཅིག་རེ་

16. ལ་དུང་ཕྱུར་རེའི་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་ཕན་ཡོན་ཤིནྟུ་ཆེ་བ་ཡོད་པས། སྐལ་

17. ལྡན་སེར་སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་དལ་རྟེན་ལ་སྙིང་པོར་ལེན་ཐབས་གནས་ཆེན་འདི་

18. ཉིད་ལ་ཕྱག་བསྐོར་མཆོད་པ་སོགས་ཅི་ནུས་བྱས་ན། མཐར་ཐུག་གྲོ་

19. མིན་ཞིང་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། མི་ལུས་བདུན་མི་བྲལ་བ། རིང་པོར་མི་

20. ཐོགས་པར་དམ་པ་སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་ལ་འགོད་ཉེ་བར་སོཾ་ཉེ་མི་ཟ་བ་

21. གཙྭ་སྐབས་ཆེ་བསོད་ཆབ་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་ནུཾས་དབྱར་གྱི་མཚོ་ལ་འགྲན་

22. པ་དང་། འགལ་རྐྱེན་མཚན་མ་ངན་པ་ཐཾས་ཅད་ཞི་བ། གནས་ཆེན་འདི་ཉིད་ལ་

23. ཡིད་སྨོན་ཙཾ་གྱི་བསཾ་དོན་ཚུལ་བཞིན་འགྲུབ་པ་འགྱུར་བས། བདེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིང་

24. སྨྲས་པ་གནས་ཆེན་ཁྲིད་དུ་འཕགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། ཤཱཀྱའི་བཙུན་པ་ཐ་ཤལ་བན་

25. གཟུགས་པ། དབང་ཆེན་བཞད་པ་རྡོ་རྗེ་བསྐལ་བཟང་ལ། འཕྲུལ་པའི་རྨི་ལྟས་

26. རྟོགས་ནས་མདོར་བསྡུས་བཀོད། རྨི་ལཾ་བུ་མེད་དཀར་མོ་ཁྱོད་བདེན་ན། ངའི་ཇི་

27. (ལྟར)་བཀོད་པའི་དཀར་ཆགས་འདིར། མཐོང་ཐོས་དྲན་པས་ཡིད་དགའ་བ་སྐྱེད་

28. (ནས)་ཕ་ཅིག་དུཾ་པ་སངས་རྒྱས་རྗེས་བཟུང་ཤོག། མཁྱེན་བཟང་བློ་ལྡན་མཁས་གྲྭ་

29. (འཆང)་པ་ནུཾས། ཡི་གེ་འདི་ལ་བཅོས་སླད་མི་རིག་པར། བློ་ངན་ཤོམ་རེ་གཉིས་བྱུང

30. སྲིད་པས། དེ་ཆེ་བཙན་རྐོད་བདུན་གྱི་ཚར་གཅོད་ཅིག་ཅེས་པ་འདི་ཡང་སྤྲུལ་སྐུ་ཧྣམ་

31. ཧྣད་ཉིད་ཀྱི་རྨི་ལྟས་ཤར་ནས། ནང་པར་གྲུབ་ཆེན་ཧྲུཧྐ་མིང་གིས་ཟུར་ཙམ་བཤད་པྣ་

32. དེ་ནས་བདག་གནས་འདི་ཡང་འགག……ཆེ་བ་སྨྲས……ནས་ཀྱང་། བསྐྱོད……ཆ…དང་

33. ལྡན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དུཾ་པ་གནས་འདི་ཡོང……

34. ནུཾས་འགའ་ཞིག་གནས་མཇལ་འགྲོ་ཟེར……ནམས་དག……ན་ཡོན……

35. པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར། གནས་བཤད་མ་ལེ་ཀི་ཡི་གེ…དེ། མདོ……དགོས་ཞེས……

36. ཤིས། ནན་ལྷེ་བའི……ཞད་པ་རྡོ་རྗེ་མི…ན་བྱ……

37. དགའི…ས་འཕེལ། དགེ……

38. ……སེམས་ཅན་མ་ལུས……

39. དགེའོ། ཨོཾ་མ་ཎི་པདྨེ་ཧཱུྃ། ཨོཾ་མ་ཎི་པདྨེ་ཧཱུྃ། ……

正文2.indd 119 2016/8/18 11:09:19

附录二 达摩祖师洞纪事碑转写

ka gcig

1. ka ma la shri bzhugs pa'i gnas mchog rtse | kha ba dkar sogs gnas dang yul gru kun | ga la

2. ltas kyang phyogs kun gsal le ba | nga cag skyabs gcig rje btsun dam pa gnas | ca co sgra

3. yang grags stong sngags rang bzhin | cha lugs mchog dman ci snang yi dam lha | ja soD

4.bza' btung tshogs 'khor ngo bo tu | nyams la byin rlobs phebs nus khyad 'phags gnas/

5.ta th'a ga te chos sku nyag gcig la | tha snyad tshig dang phyi roldpe mi mtshon | da ni 'gro bogsu<ng>

6.ste rje mi las | na bza' 'jus nas zhi byed zhu de gnas | pa ra ga te stong nyid bco brgyad don/

7.pha gcig dam pa sangs rgyas mngon gyur ste | ba glang lta bu bdag dang bdag 'dra ba | ma

8.lus don mdzad 'gro mgon dam pa'i gnas | rtsa ba bdag 'dzin nyon mongs can yin te | tsha grang

9.dmyal ba'i rgyu 'bras kun 'byung zhes | dza yaṃ b□□ka' bzhin seng ghe smos lam[1] stobs |

10.wa tshogs skrag mdzad mi yi sangge gnas | zhwa mo rgya dmar paN zhwa bzhes nas kyang | za ma tog tu

11.mkha' 'gro snyan brgyud bcug | 'a 'bus yul dang gnas mchog nyer bzhi tu | ya nga med pa'i

---

① smos lam: smon lam.

12.brtul zhugs mdzad gsung gnas | ra ro myos dus rgyu 'bras rnams bzhag la | la la rmongs

13.pas spangs blang tshul min dang | sha yi ched du ma tshar sdig bsags kun | sa spyod gnas mchog

14.'di ru bsags sbyang gnas | ha cang byin ldan gnas mchog dam pa ru | a tsa ra gzugs

15.sangs rgyas dngos bzhugs gnas | oṃ namaḥ shri kalacakraya | e ma mi 'jed[①]

16.zhing gi ngo mtshar smad byung ba | sangs rgyas rnams kyi mdzad pa bcu gnyis ni | yul chen nyer

17.bzhi gnas chen so gnyis kyi | phul du byung ba'i 'phags yul tshar gtogs pa | phu la ha ri'i nye 'dab bla phi yul | khyab

18.bdag rdo rje 'chang gis byin rlabs pa'i | grub chen dam pa'i kha sbyor rten 'brel ni | gnas chen 'di la sgra 'byin gar dbyangs

19.sgrogs | der ma son pa'i grub chen du ma rnams | gnas chen 'di na phyir mi ldog pa yi | rten 'brel 'grigs nas zung

20.du 'jug pa'i sgo | lam mchog gshegs pa du ma byung ba mtshar | daṃ pa'i byin chen pheb{b}s gnas chu kha ni | chu thig tsam

21.zhig bur ba'i glu dbyangs nas | dad ldan rnaṃs kyi yid dga' bskyed cig dang | gtsug phud can gyis dbyar rnga thos

22.bzhin brjod | 'phags yul chos grwa phu la ha ri rtser | pha cig 'gro ba'i mgon po dam pa de | mkha' 'gros sbyin

23.drangs ri bo rtse lnga phebs | dad ldan rnaṃs la gdams ngag char phab nas | 'phags yul gshegs 'gro dgongs

24.nas byon pa'i tshe | mnal lam bud med dkar mo zhig gi ni | mkha' 'gro'i glu dbyangs gri mgur 'di skad

25.zhus | rje na mo gu ru | bskal bzang g'au ta ma'i zhing khaṃs 'dir | rje sangs rgyas kun 'dus mi yi gzugs | khyed

26.thugs dgongs bsnyal ba mdzad par | bdag gtses pa'i 'gro ba mi lus rnaṃs |

① mjed.

don dka' ba bskyed nas nye ljongs

27.'dir | zhabs cis kyang bcags pa gsol ba 'debs | zer te gnas chen ri bo bya rkang nas | byung basgnas mo

28.bltas pas nub byang mtshams | song ba dam pa rje btsun thugs dgongs la | ci yin snyam nas yar la gzigs

29.tsa na | phyi yi rnam pa ri rgyal rang bzhin la | nang lha rdo rje sems dpa'i tshogs rnams bzhugs | gsang ba dpa'

30.bo mkha' 'gro grangs med bzhugs | phyi rim dpal mgon phyag bzhi bya rog gdong | lha mo dre'u nag btsan rgod

31.spun bdun dang | skyes bu rdo rje legs pa'i lha tshog rnams | klu rgyal wa rna bka' gnyen tshul du bzhugs | gzhan yang

32.klu chen mang po'i tshogs rnaṃs bskor | ngo mtshar che ba chu bo mchod yon yod | dri bzang shing gyis sna'i tshim pa dang | ga

33.bur la sogs dri bzang kun nas 'gengs | 'zas drug la sogs ro brgya spungs pa'i bsnad | ka la sing ka dang

34.bya rna s kyi sgra | sgrogs pa'i skad thos tsam gyi rna yang tshim | me tog sna tshogs phung phung 'khrig pa'ang yod | steng du

35.nyi zla mun pa sal ba dang | 'og tu 'khor lo rtsebs brgyad brdalpa bcas | bar na skye shing nags tshal gzhal yas na |

36.mchod pa'i lha mo bsaṃ mi khyab pa rnaṃs | bkra shis brtags brgyad rgyal srid sna bdun gyis | phyogs kun bskor ba'i

37.steng gi bar snang la | dpa' bo ging chen ḍakki ma rnaṃs kyis | glu gar bro khrab shin tu ngo mtshar ba'i | rgya gar gling na'ang

38.'di 'dra yod [ma] red | {ma} mdang gung rmi laṃ bu med rnaṃs 'gyur dang | da lta ya gir mthong ba der yang dgongs | rnaṃs 'gyur yin pa 'dra snyaṃ yar byon pas |

39.gnas 'di nyid kyi mdun ri a shwa yi | sa thog phebs nas daṃ pa gnas btsugs mdzad | grub chen nag po spyod pa ming byor na | ri bo rtse lngar pheb pa deru mjal |

40.dang po nag po spyod pas phyag 'tshal nas | bkra shis ||

kha gnyis

1.rje na mo gu ru bde gshegs khyod | dang po bka' pa'i[①]

2.legs bshad cung brtsam | bar du yongs 'dzin mang po'i sa rub

3.rgyud | tha ma rlung sems daṃ pa yang(ya)ng bsgyur | 'gro ba kun gyi dam pa khyod

4.la 'dud | gu ru daṃ pas phyag lag zhig kyang mdzad | rje rgyal ba kun 'dus rdo rje

5.'chang | khyed grogs po thag ring la 'phrad nas | thuḍ dal ba byung yang gsan pa zhu |

6.las rgyu 'bras btsun pa'i las rlung gi | yul dge mtshan 'dzom pa'i gnas 'dir la |

7.thugs cung zad lhod la ya gir bltos | pha rdo rje sems dpa' gnas chen bzhugs |

8.de mthong bas ngan song sdug bsngal rnaṃs | nag mer[②] gyis dag pa'i byang chub la | khyed

9.de ru 'gro na ji ltar lag | zhes gsungs pas dpon slob gnyis yar phebs pa zhal

10.'chaṃs nas | de nas yar byon pas | gdul bya rnaṃs ma rig pa'i sgrib pa 'ga' zhig gi

11.ya mtshan snang zer la las 'di 'dra ba mI ma yin gyi cho 'phrul 'dug zer | dad pas

12.shugs kyi byad dgos pa mang du byung | de dus bskal pa mnyaṃs pa'i gnas 'dir dpa' bo

13.mkha' 'gro kun kyang nyi mo yang mthong ba byung ste | skabs su khong grwa slob gnyis dang

14.mkha' 'gro ma rnaṃs lhan cig tu rtsed 'jo byed pa'ang mthong | de nas bzung gnas 'di la

15.dad pa byed mkhan yang mang | rgya gar dang bod gangs can yul gru

① bka' pa'i: bka' 'bab ?

② nag mer: nag med ?

stod smad nas byung

16.ba'i bstan 'dzin skyes bu 'ga' zhig gnas 'di'i nang du 'ja' lus grub pa mang du

17.byung bar rtag[s]'dzin can rnaṃs yid rang ba byung | gang cir rgya gar byang gling rnga len ljongs

18.dang | phu la ha ri dang nye ba'i | sngar rgyal po shing rta chen po'i sras snying stobs chen po gang des

19.stag mo yid tshim pa'i nags tshal yang yin pa'i mngon sku'i rus pa mchod rten buṃpa bcas

20.yod pa de daṃ pas zhal gsos mdzad | da lta mi rnaṃs kyi la las dam pa'i sku gdung yin zhes

21.kyang sgrogs | la las ni daṃ pa bzhengs pa yin zhes mang du gleng pa rnaṃs | mig gis ma

22.mthong bar long bas spar ba snya ba | tshod kyi dpe ma dag kha nar song par 'dug dam pa

23.zhal gsos skabs su chos gos dang sba 'khar drwa phyed dom ra gsol snod ka pa la bcas

24.bzhag pa yin | de nas lo 'ga' zhig song nas gzugs sku gnas chen 'di'i rtse mo nas

25.mngon gsum gyi 'ja' lus yal bar gta rgyun da lta yod pa 'di yin | de ma zad rgyal po

26.dri med bskal ldan① gyi byin gyis brlabs pa'i bdud rI nags tshal yin zer skyon med de

27.spyan ras gzigs kyi dang po gang can khrod du chos 'khor bskor bas snga ltas 'di nas

28.byung zhing | shing thog a smra'i 'bras bu dang | bya ka la sing ka bcas yod pas bden min

29.som nyi za na | gangs can yul gru gzhan la bya ka la sing ka dang | ne tso smra mkhan shing thog

① dri med bskal ldan = dri med kun ldan.

30.a smra'i 'bras bu dang gsum lung pa gcig la 'dzom pa 'dra rgyu med phyir ro | yang nag

31.po spyod pa ni de rjes sems can rnaṃs la brtse bas skyor sa nas lo kha shas bzhags te gshiḍ

32.pa yin | sku gdung hril po gtam gyi mtshan ma bzhag pa yin kyang | kun gyi zer rig la

33.daṃ pa ni 'ja' lus grub yin | nag chung ni 'ja' lus 'grub ma thub pa yin | khyi de dam

34.pa'i rjes su song ba yin ze ba rang bzo'i skrun gyi rgyal khaṃs 'gengs pa rnaṃs nas de ltar

35.ma smras shig | nag po spyod pa bsam bzhin du sku gdung hril po nye ljongs 'dir 'khod pa rnaṃs

36.la gsol ba 'tab pa'i rten du bzhag pa yin | de'i dus su dam pas rjes su khyi mo yod pa

37.de blo dman rnams nas khyi snang zer | las can re gnyis kyi bu med kyang mthong | don rje btsun

38.rnal 'byor ma yin par 'dug | gzhan yang chos lugs grub mtha' resu① ma bcad pa bstan

39.'dzin skyes bu dam pa mang pos zhabs bcags pa yin pas gnas chen 'di bas lhag

40.pa yod pa min cing | da gnas ri 'di'i nang du bzhugs tshul rnaṃs so sor dbye ni | gtso

41.bo rdo rje sems dpa' rang byon la phyag rgya ma bcas lho ru gzigs pa yod | shar gyi

42.ngos na ma ra ti ka'i gnas | spyan ras gzIgs dang sgrol ma'i lha tshogs bzhugs

43.lho ru mi tra dzo ki'i sgrubs phug nang padma gar dbang dkyil 'khor yongs rdzogs

44.bar snang gdugs dang rgyal mtshan rang byon | sras tshangs pa brgya

① resu = ris su.

byin bcas rang

45.byon | nub tu tsa ri tra'i gnas lag la rje btsun rnal 'byor ma'i rangbyon | gsang mtshan nub tu

46.bstan cing nang du kye rdo rje sprul pa'i lha rnams bzhugs so | g.yas g.yon du grub chen

47.brgyad bcu'i phyag rje dang zhabs rjes mtshan gyi rjes rnams skyod pa |

1.##/ nub byang mtshams kha rta （mgrin dang gshin dma）r gyi gnas

2.byang na lcang lo can gyi zhing bkod （pa phyag rdo）r | '（gro b）zang dang |

3.bya khyung gi gnas yin | ri'i rtse la padma bkod pa'i gnas na 'od

4.dpag med kyi gces pa'i nye ba'i sras brgyad kyi gnas yin

5.gnas kyi mdun du chu mig la klu rgyal wa ruṇa bka' gnyen gyi

6.tshul du bzhugs yod | sku gdung dang sgrub phug g.yas ngos la

7.dpal ldan gyi mgon po phyag bzhi pa dang | bya rog gdong rnams

8.sras btsan rgod spun bdun skyes mchog rdo rje legs pa dbang

9.phyug chen po bcas chos skyong pho rgyud rnaṃs kyi gnas | g.yon ri la

10.lha mo drel nag ma g.yu sgron ma chos skyong mo rgyud rnaṃs kyi gnas

11.yin | de tsaṃ nyung ngur bsdus nas bkod pa yin | 'di las mang ba

12.yod kyang bri bar mi nus so | da ni gnas 'di nyid la phyag mchod

13.bskor ba soḍ kyi 'gyur khyad zur tsaṃ bstan pa ni | spre lo spre zla gsla ba'i[1]

14.tshes bzang la | rgyab bskor gcig la dung phyur re | dus brgyun du gyi

15.bskor gsum la dung phyur re yin pas | bar bskor bcu gcig re

16.la dung phyur re'i 'gyur gyI khyad phan yon shin <tu> che ba yod pas | skal

17.ldan ser skya rnaṃs kyis dal rten la snying por len thabs gnas chen 'di

18.nyid la phyag bskor mchod pa sogs ci nus byas na | mthar thug 'og

19.min zhing la mngon du gyur pa dang | mi lus bdun mi bral ba | ring por mi

---

① gsla ba'i: bslebs pa'i?

20.thogs par dam pa sangs rgyas go 'phang la 'god nye bar soṃ nyi mi za ba

21.gnas skabs tshe bsod chab srid dpal 'byor rnaṃs dbyar gyi mtsho la 'gran

22.pa dang | 'gal rkyen mtshan ma ngan pa thaṃs cad zhi ba | gnas chen 'di nyid la

23.yid smon tsaṃ gyi bsaṃ don tsh（ul） bzhin 'grub pa 'gyur bas | bde legsu gyur cing

24.smras pa gnas chen khyad du 'phags pa'i lo rgyus ni | sh'a kya'i btsun pa tha shal ban

25.gzugs pa | dbang chen bzhad pa rdo rje bskal bzang la | 'phrul pa'i rmi ltas

26.rtogs nas mdor bsdus bkod | rmi laṃ bu med dkar mo khyod bden na | nga'i ji

27.（ltar） bkod pa'i dkar chags 'dir | mthong thos dran pas yid dga' ba skyed

28.（nas） pha cig daṃ pa sangs rgyas rjes bzung shog | mgrin bzang blo ldan mkhas gral

29.（'chang） pa rnaṃs | yi ge 'di la bcos slad mi rig par | blo ngan shom re gnyis byung

30.srid pas | de tshe btsan rgod bdun gyi tshar gcod cig ces pa 'di yang sprul sku dha rma

31.bha dra nyid kyi rmi ltas shar nas | nang par grub chen bhu ddha ming gis zur tsam bshad pa'i

32.de nas bdag gnas 'di yang 'gag .. che ba smras ... nas kyang | bstod ... ch. ... dang

33.ldan gzhan rnams kyang daṃ pa gnas 'di yong ......

34.rnaṃs 'ga' zhig gnas mjal 'gro zer ... nams dag ... .n yon ...

35.par dka' ba'i phyir | gnas bshad ma le ki yi ge .. de | mdo ... dgos zhes ...

36... shis | nan lji ba'i ... （b）zhad pa rdo rje mi ... .n bya ...

37.dga'i .s 'phel | dge ...

38.... sems can ma lus ...

39.dge'o | oṃ ma ṇi padme hūṇ | oṃ ma ṇi padme hūṃ | ..